

Styresak 113-2022

Oppfølging av tiltaksplan «Spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen Nordlandssykehuset HF»

Saksbehandler: Sissel Eidhammer
Dato dok: 07.12.2022
Møtedato: 13.12.2022
Vår ref: 2022/2220

Vedlegg (t):

Innstilling til vedtak:

Styret tar saken til orientering.

Direktørens vurdering:

Nordlandssykehuset tiltaksplan inneholder flere tiltak for å utvikle spesialisthelsetjenesten til den samiske befolkningen, med et spesielt fokus på kompetanseheving. Gjennom 2022 har Nordlandssykehusets ressursgruppe i samarbeid med Fagavdelingen igangsatt arbeid innenfor flere områder som inkluderer oversettelsesarbeid, utforming av kurs i samisk språk og kultur, samt synliggjøring. Direktøren erfarer at arbeidet, som fortsetter gjennom 2023, er et viktig bidrag til å oppnå målet om et mer tilfredsstillende tilbud i Nordlandssykehuset HF til de samiske pasientene.

Bakgrunn

*Innkjøp av leker og til barneavdelingen og steder der det er aktuelt ved Nordlandssykehusets ulike lokasjoner
Finansiert gjennom prosjektmidler fra Helse Nord RHF.*

Helse Nord RHF har, i nært samarbeid med de tre andre regionale helseforetakene i landet og Sametinget, utarbeidet strategidokumentet Spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen. Strategidokumentet konkluderer med at det kreves en betydelig kompetanseheving i spesialisthelsetjenesten for å sikre at samiske pasienter får et tilfredsstillende tilbud som er tilpasset samisk kultur, historie, leveste og språk.

I Helse Nord's direktørmøte 12. november 2020 ble det besluttet at det skulle opprettes en arbeidsgruppe som skulle utarbeide en plan over hvilke tiltak som må igangsettes for å øke kvaliteten og kompetansen, i samsvar med strategidokumentet. En representant fra Nordlandssykehuset HF deltok i arbeidsgruppen, og fikk i oppdrag å sette ned en ressursgruppe og utarbeide en tiltaksplan for Nordlandssykehuset HF.

Arbeidet med å opprette en ressursgruppe og utarbeide en tiltaksplan ble diskutert brukerutvalget og ungdomsrådet, og videre i ledergruppemøtet den 20.04.2021. Det ble i ledergruppemøtet besluttet at det skulle settes ned en ressursgruppe som skulle følge opp arbeidet, i henhold til mandatet gitt av Helse Nord.

Ressursgruppen ved Nordlandssykehuset HF ble opprettet og har bestått av følgende personer:

1. Sissel Eidhammer (Koordinator)
2. Ole Henrik Bjørkmo Lifjell (Brukerutvalg)
3. Susanne Regine Inga (Ungdomsråd)
4. Anita Kvarsnes (Barneklubben)
5. Bjørnar Hansen (Assisterende klinikkssjef psykisk helse- og rusklubben)
6. Silje Kristensen (Hovedverneombud)
7. Stian Molvik (Medisinsk klinikk/Psykisk- helse og rusklubben)
8. Bjørn Ola Meløy (EKT Svolvær)

Arbeidet ble videre presentert i dialogmøtet med tillitsvalgte den 10.05.2021. Informasjon til øvrige ansatte med mulighet for å komme med innspill ble gitt, og det ble publisert en nettsak på nlsh.no for å spre informasjon om arbeidet. Saken ble på nytt presentert og drøftet i ledergruppemøte den 30.11.2021, hvor ledergruppen ga sin tilslutning til tiltaksplanen. Videre ga styret ved Nordlandssykehuset HF sin tilslutning til planen i styremøtet 14. desember 2021¹.

Tiltaksplanen for Nordlandssykehuset HF «spesialisthelsetjenester til den samiske befolkning» [kan lastes ned her](#).

Nedenfor blir tiltakene som har blitt gjennomført per desember 2022 redegjort for.

Synliggjøring av samisk språk og kultur

- Samiske bordflagg synlig ved aktuelle ankomst-lokasjoner
- Markering av 06. februar 2021, ved blant annet:
 - Flagging
 - Samisk mat i kantina
 - Synliggjøring av Nordlandssykehusets digitale skjermer
 - Innlegg i sosiale medier og på nordlandssykehusets nettside
 - Bordflagg aktuelle steder, markering på skolen og barneavdelingen

¹ Styresak 114-2021 Nordlandssykehusets arbeid med oppfølging av strategien «Spesialisthelsetjenester til den samiske befolkningen».

- Planlegging av markering den 06. februar 2023, med blant annet:
 - Innkjøp av samiske effekter til Nordlandssykehusets maskot, HIPPO, til markering 2023
 - Flagging
 - Samisk mat i kantinen
 - Synliggjøring via Nordlandssykehusets digitale skjermer
 - Innlegg i sosiale medier og på nordlandssykehusets nettside
 - Bordflagg aktuelle steder, markering på sykehus-skolen og barneavdelingen
 - Kurs i samisk språk og kultur for helsepersonell 09. februar 2023
- Plakat på lulesamisk om følelser, utarbeidet av Sametinget, vil bli trykket opp og distribuert i aktuelle lokasjoner.
- Plakaten *10 ord på nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk* har blitt distribuert i aktuelle fora ved Nordlandssykehusets lokasjoner.
- Innkjøp av aktuelle fagbøker ved Nordlandssykehusets bibliotek.

Øversettelsesarbeid

- Øversettelsesarbeid knyttet til arbeid der barn er pårørende. Materiellet er øversatt til nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk. Dette gjelder:
 - Ambulansekort som deles ut til pårørende når ambulansen er kjørt og pasient er alene med barn
 - Brosjyren «Snakk med barna»
 - Boken: «Min bok» som retter seg mot barn fra fire år og oppover.
 - Brosjyren «Søsken som pårørende» øversatt til lulesamisk
 - Brosjyren «Ungdom som pårørende» øversatt til lulesamisk.
- Nettsiden «Barn som pårørende» øversatt til alle de tre språkene, etter oppdrag fra Barns Beste. Tekstene er lagt inn i felles nasjonal nettløsning, og kan brukes ved alle landets helseforetak.
- Det jobbes med å øversette den pasientrettede brosjyren «Velkommen til Nordlandssykehuset» Denne vil ligge ved innskospartiet ved alle lokasjoner
- Det jobbes med å øversette informasjon på nordlandssykehusets nettside:
 - Kritisk informasjon
 - Kontaktinformasjon
 - Om oss
 - Dine rettigheter som samisk pasient – dette kan du forvente. Denne siden har vi utarbeidet

Øversettelsesarbeidet blir gjennomført i samarbeid mellom kommunikasjonsavdelingen, fagavdelingen, samisk brukerrepresentant i brukerutvalget og samisk representant i ungdomsrådet.

Diverse

- I forbindelse med arbeidet med Helsefelleskap Lofoten, Vesterålen, Salten har det blitt oppført som mål i handlingsplanen at samisk befolkning skal få likeverdige helsetjenester. I tillegg har Helsefelleskapets logo blitt øversatt til lulesamisk.
- Navnet «Strategisk utviklingsplan» har blitt øversatt til lulesamisk på forsiden.
- Lulesamiske buttons har blitt laget nasjonalt i forbindelse med *hva er viktig for deg dagen*, etter forespørsel fra Nordlandssykehuset HF.

Kursing

- Samisk representant i brukerutvalget er fast post på programmet på kurs for Leger i spesialisering (Lis1).
- Det har blitt gjennomført kursing for i forbindelse med fagdag for barn som pårørende.

- Det skal gjennomføres et kurs ved Nordlandssykehuset den 09. februar, se programmet nedenfor.

Program kurs i samisk språk- og kultur

Bilde av et lulesamisk belte. Foto Beate Ráhka-Knutsen

Før: Ansatte ved Nordlandssykehuset HF som ønsker å øke sin kompetanse i samisk språk og kultur.

Når: Torsdag 09. februar kl. 08.30 til 13.00

Hvor: Festsalen Rønvik, *streames til Lofoten og Vesterålen*

08:30 – 08:45	Velkommen ved direktør Siri Tau Ursin
08:45 – 09:15	Hvorfor trenger vi kulturkompetanse i møtet med våre samiske pasienter? ved Tone Amundsen, spesialrådgiver Helse Nord
09:15 – 09:30	Pause
09:30 – 10:00	Hva er viktig i møtet i møtet med samiske pasienter? ved Anne-Emilie Vadnem, brukerutvalget og Susanne Regine Inga, ungdomsrådet
10:00 – 10:15	Pause
10:15 – 10:45	En brutt lenke: Det åndelige i samisk kultur ved Egil Skalltje
10:45 – 11:00	Pause
11:00 – 11:45	Hvordan møte våre samiske pasienter på en god måte? ved Miriam Paulsen, ambulansesfagarbeider og Vendla K. Nielsen, samisk helsenettverk Hamarøy kommune og Peggy Øvrevoll, språk og kulturtolk
11:45 – 12:15	Lunsj
12:15 – 13:00	Erfaringer fra å jobbe på Hamarøy, ved Elisabeth Ritcher, kommuneoverlege
13:00	Program slutt